

تأکید بر حکمت، گفتگو و نقد درون‌زا در اختتامیه جشنواره فارابی

آیین اختتامیه شانزدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی ویژه علوم انسانی و اسلامی با حضور مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور، حسین سیمایی صراف وزیر علوم و غلامرضا اعوانی عضو پیوسته فرهنگستان علوم، با تأکید بر نقش حکمت، گفت‌وگوی علمی و مسئولیت علوم انسانی در حل مسائل جامعه برگزار شد.

آیین اختتامیه شانزدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی ویژه علوم انسانی و اسلامی با حضور مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور، حسین سیمایی صراف وزیر علوم و غلامرضا اعوانی عضو پیوسته فرهنگستان علوم، با تأکید بر نقش حکمت، گفت‌وگوی علمی و مسئولیت علوم انسانی در حل مسائل جامعه برگزار شد.

به گزارش ایکن، مراسم اختتامیه شانزدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی ویژه علوم انسانی و اسلامی، صبح یکشنبه ۲۶ بهمن ماه با حضور مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور، حسین سیمایی صراف وزیر علوم، وحید شالچی معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر علوم، محمدحسین امید رئیس دانشگاه تهران و جمعی از استادان و فرهیختگان علوم انسانی و اسلامی، در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد.

حکمت اسلامی مرز و جغرافیا نمی‌شناسد

غلامرضا اعوانی عضو پیوسته فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران در آیین اختتامیه شانزدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی با تأکید بر جهان‌شمولی حکمت اسلامی گفت: حکمت در سنت اسلامی ناظر به همه ابعاد حیات انسانی است و از همین رو، محدود به مرزهای جغرافیایی و فرهنگی نیست.

وی با اشاره به پیوستگی علم و حکمت در فرهنگ ایرانی اظهار کرد: در سنت ایرانی هیچ شاخه‌ای از دانش از حکمت الهی جدا نبوده و همه علوم، از فلسفه و کلام تا اخلاق، سیاست، هنر و ادبیات، در نسبت با حکمت معنا یافته‌اند. چه در دوران پیش از اسلام و چه پس از آن، حکمت ایرانی در گستره‌ای وسیع از شرق تا غرب جهان نفوذ داشته و این استمرار تا روزگار ما ادامه یافته است.

تأکید بر حکمت، گفتگو و نقد درون‌زا در اختتامیه جشنواره فارابی

اعوانی با تأکید بر جهان‌شمولی حکمت قرآنی تصریح کرد: قرآن کریم حکمت را امری فراگیر و هدایت‌گر معرفی می‌کند و از این رو، حکمت اسلامی مرز و جغرافیا نمی‌شناسد و می‌تواند دل‌ها و اندیشه‌ها را در فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف مخاطب قرار دهد.

این استاد فلسفه با اشاره به تمایز میان عقل جزئی و عقل کلی گفت: غلبه عقل جزئی در دنیای معاصر، یکی از چالش‌های جدی فرهنگ امروز است، عقل کلی مانند نردبانی است که انسان را از مراتب پایین‌تر به سوی حقیقت رهنمون می‌کند، اما عقل جزئی در محدوده موضوعات خاص و مادی عمل می‌کند. در این میان بازگشت به سنت حکمی می‌تواند به احیای تعادل عقلانی و معنوی در جامعه کمک کند.

این استاد فلسفه در ادامه تأکید کرد: حکمت به معنای دیدن حقایق از منظر الهی است و هر تعریفی که از حکمت ارائه شود، در نهایت به همین معنا بازمی‌گردد؛ از این رو، حفظ و احیای سنت حکمی ایرانی ضرورتی اساسی برای تداوم هویت علمی و فرهنگی کشور به شمار می‌رود.

وی در پایان با تأکید بر اینکه بزرگ‌ترین خدمتی که جشنواره‌ها و کنگره‌های علمی می‌توانند انجام دهند، احیای فرهنگ و هویت ملی است، توضیح داد: فرهنگ، بزرگ‌ترین سرمایه ملی و اساس هویت ماست، اما در سال‌های اخیر آسیب‌هایی دیده و برخی بزرگان ما به دلایلی از کتاب‌های درسی حذف شده‌اند، از این روی توجه به علوم انسانی و احیای سنت حکمی ایرانی - اسلامی ضرورتی اساسی برای تداوم هویت علمی و فرهنگی کشور است.

دانشگاه باید نسخه علمی مشکلات جامعه را بنویسد

مسعود پزشکیان در ادامه آیین اختتامیه شانزدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی ویژه علوم انسانی و اسلامی، با اشاره به

چالش های اجتماعی کشور اظهار کرد: اگر نتوانیم مسائل جامعه را شفاف بیان و درباره علل و راه حل های آن گفت وگو کنیم، درمانی نیز در کار نخواهد بود.

وی با بیان اینکه ایمان بدون عمل صالح معنا ندارد، افزود: آنچه می دانیم و می توانیم باید در عمل برای حل مشکلات مردم به کار گرفته شود و در این میان، مسئولیت علوم انسانی و اسلامی در ارائه راهکارهای مؤثر، سنگین تر از سایر حوزه هاست. رئیس جمهور با توصیف وضعیت ذهنی جامعه به عنوان «زخم خورده» تصریح کرد: درمان این زخم نیازمند تعریف مرهمی علمی و اجتماعی از سوی استادان، دانشجویان و نخبگان فکری است و انکار یا نادیده گرفتن مسئله، مشکل را حل نمی کند.

پزشکیان با تأکید بر لزوم ریشه یابی حوادث اخیر خاطرنشان کرد: به جای برخورد صرف با پیامدها، باید به طراحی، مدیریت و نظارت ها بازگردیم و عملکرد خود را نقد کنیم؛ چراکه اصلاح واقعی از درون خودمان آغاز می شود. وی دانشگاه را کانون اصلی گفت وگو و نسخه نویسی علمی برای مسائل جامعه دانست و گفت: بدون شنیدن صدای دانشجو و شکل گیری آزاداندیشی، امکان پاسخ علمی و پایدار به مشکلات وجود نخواهد داشت.

تاریخ را منصفانه روایت کنیم

حسین سیمایی صراف، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، در بخشی از این مراسم با تأکید بر نقش راهبردی علوم انسانی در فهم منصفانه تاریخ گفت: به تعبیر یکی از اندیشمندان علوم انسانی که اکنون دور از وطن است، باید از گذشته گرایی افراطی دست برداریم و اسیر گذشته نشویم.

وی افزود: گروهی خام خیال اندیش تلاش کرده اند با نوستالژی سازی و اسطوره پردازی از گذشته و با تحریف تاریخ و سوءاستفاده از برخی ناکامی های موجود، نسل جوان را در حسرت گذشته فرو ببرند، در حالی که علوم انسانی به ما می آموزد تاریخ را نه با حسرت و نه با نفرت، بلکه منصفانه و با در نظر گرفتن همه قوت ها و ضعف ها روایت کنیم.

وزیر علوم تأکید کرد: اگر تاریخ به درستی و منصفانه روایت شود، دیگر مجالی برای اسطوره سازی های تحریف شده باقی نخواهد ماند و جامعه می تواند با نگاهی واقع بینانه مسیر پیشرفت خود را ترسیم کند.

در پایان از برگزیدگان این جشنواره تقدیر شد، همچنین گفتنی است این جشنواره در دو بخش داخلی و بین المللی با هدف تقویت زمینه های تولید دانش در حوزه علوم انسانی و اسلامی، متناسب با نیازهای جامعه اسلامی طراحی شده است.